

Köşk Höyük: Anadolu Arkeolojisine Yeni Katkılar

Köşk Höyük: New Contributions to Anatolian Archaeology

*Aliye ÖZTAN

Anahtar sözcükler: Köşk Höyük, Neolitik, Kalkolitik, kil sıvalı kalatası, kabartmalı kap.
Keywords: Köşk Höyük, Neolithic, Chalcolithic, plastered skull, relief vase.

Excavations at Köşk Höyük have produced important informations about the Central Anatolian Prehistoric period. The architecture is predominantly Anatolian in plan and material, and evidence from Köşk Höyük has contributed to an understanding of metallurgy from the period; small pieces of copper ore, found in front of an oven in level I, were processed into small pieces but were probably deemed unworthy for further processing or smelting. Besides the Anatolian type of the burial practices at the site, the discovery of plastered skulls, characteristic of Near Eastern Aceramic Neolithic, makes Köşk Höyük unique. Pottery is monochrome or painted, some bearing relief or incised decoration. The vessels with relief decoration, which form an important group among the finds, were produced by local potters. Relief decoration was used to render natural representations of local fauna, which must have been considered sacred. Material culture dating to the transitional period between the Late Neolithic to the Chalcolithic Period (end of 6th millennium, beginning of the 5th millennium BC), has helped to shed light on a period known from only a few settlements.

Orta Anadolu Prehistorik döneminin bir bölümü için önemli buluntular veren Köşk Höyük, Bor ovasının ortasında, Bahçeli Kasabası kıyısında yer almaktadır. Höyük, kireçtaşından kayalık bir yükseltinin kuzey yamacında oluşmuştur. Bu eğimde erozyonla inen dolgular dışında kalan kısım 100x 90 m.lik bir alanı kaplamaktadır(Çizim 1).

Bu noktanın Neolitik ve Kalkolitik Çağda iskan yeri olarak seçilmesinin nedeni, çevresinde bugün de çok verimli olan bir

araziye hakim durumda olmasıdır. Bu seçimdeki bir başka neden kayalığın hemen dibinde günümüzde de var olan bir su kaynağının bulunmasıdır.

Bu su daha sonraki dönemlerde de önemini korumuş, Roma Çağında M.S. 2. yüzyılda kaynağın çevresine bir havuz inşa edilmiştir(Berges- Nollé 2000: 321, Abb.6). Havuzun batı köşesindeki tahliye sistemi ile bir kanala alınan su, aradaki kot farkı nedeniyle Bahçeli Kasabasında büyük kısmı yer al-

tından, daha sonra yüzeye çıkan kemerlerle taşınarak Kemerhisar/ antik Tyana'ya iletilmiş, böylece kentin su gereksinimi karşılanmıştır. Bu dönemde Köşk Höyük'ün sadece en yüksek yerine birkaç küçük konut inşaa edilmiştir. Bu konutlar olasılıkla havuz ve su yolunun bakımı, korunması ile ilgili görevlilere aittir.

Köşk Höyük'te yapılan kazılarda henüz ana toprağa ulaşılammıştır. 2000 yılı kazıları höyükte en az 4 yapı katının varlığını ortaya koymuştur. Ele geçen mimari ve küçük buluntular bu katlar arasında kültürel bir sürekliliğin olduğunu göstermektedir. I. kat höyüğün her tarafında görülen bir yangınla son bulmuştur. Bu kat, yapılan C 14 ve dendrokronoloji ölçümlerine göre M.Ö. 4883±120 yıllarına, dolayısıyla Erken Kalkolitik Çağa aittir (Kuniholm 1998: 54, Fig.4. Son düzeltmelerle Köşk Höyük I. katı için verilen tarih MÖ. 4911±120/-58'dir.). Diğer katların bu yöntemlerle yapılan ölçümleri henüz tamamlanmamıştır. Ancak, saptanan dört yapı katında da katlar arasında bir boşluğun varlığına işaret edecek dolgu bulunmamaktadır. Bu nedenle yerleşimin, en azından dört katın, M.Ö. 5200- 4850 yılları arasını kapsamaması gerekmektedir. Bu da yerleşimin Geç Neolitik sonundan itibaren Erken Kalkolitik başlarına kadar iskan edildiğini göstermektedir.

Mimari:

Bütün katlarda kent, küçük meydan ve sokaklarla birbirinden ayrılmış konut grupları biçiminde gelişmiştir. Bu gelişimin, daha geniş alanda araştırılan I. katta belli bir plana göre olduğu anlaşılmaktadır. Bütün katlarda konutlar sayıları birle dört arasında değişen odalara sahiptir. Yapılar birbirine benzer dikdörtgen, kare ya da yamuk planlıdır (Resim 1). Aralarındaki fark detaydardır. Anadolu'daki çağdaşı yerleşimlerden farklı olarak duvar örgüsünde büyük ölçüde taş kullanılmıştır (Resim 2-3). Bunun nedeni malzemenin çevreden kolayca sağlanmasından kaynaklanmaktadır. Hemen bütün yapılar farklı büyüklükte kırma taşların çamur harçla örülmesi ile yapılmıştır. Duvar kalın-

lıkları 45- 90 cm. arasında değişmektedir. Tabanlar daima sıkıştırılmış topraktır. Bütün konutlarda duvarların iç yüzleri, bazılarının dışları düzgün sıvalıdır. Duvarlara çeşitli yüksekliklerde nişler yapılmıştır. Konutlara dışarıdan genellikle bir basamakla inilerek girilir. 120- 70 cm. arasında değişen genişliklerdeki kapı yerleri daha özenle yapılmıştır. I. katın bazı yapılarında ahşap kapı sövelerine ait kalıntılar, kapı yatak taşları saptanmıştır. Yapıların, ağaçla kapatıldıktan sonra üstünün kamış ve çamur sıvanarak örtüldükleri anlaşılmaktadır. Tek odalı konutlarda mekanın bir bölümü, çok odalılarda ise biri depo olarak ayrılmıştır. Kullanım sırasında, gereksinimlere göre yapıların iç ya da dışına küçük hücreler eklenmiştir (Resim 3). Konutların iç donanımına gelince: Hemen her konutta en az bir seki, ocak, fırın ya da tandır bulunur (Resim 1). Çoğunlukla büyük odanın bir köşesinde, ancak daima girişin karşısındaki duvara dayalı olan sekiler kare veya dikdörtgen biçimlidir. Çevresi taşla örülmüş, içleri çamurla doldurularak, düzgün bir biçimde sıvanmıştır. Ocaklar dikdörtgen biçimlidir. Hemen her ocağın yanında işlik olarak kullanılan ikinci bir seki yer almaktadır. Az sayıdaki fırın 1.5m. çapında bir zemine oturtulmuş, üstü kubbe şeklinde örtülmüş düzensiz dikdörtgen planlıdır. Ateşliği tabanın altına yerleşmiş tandırlar I. katta yaygındır. Özellikle I. kat yapılarında büyük odanın ortasında yer alan, tabandan 5-10 cm. yükseltilerek düzgün sıvanmış yuvarlak ateş yerleri ısınma amacına yönelik olmalıdır (Resim 1). Bütün katlarda görülen tek ya da iki gözlü silolar daima çamurdan yapılmıştır.

Köşk Höyük'te I. katta, konutlar arasında yer alan bir meydana yapılmış fırın ve çevresindeki buluntular, Anadolu maden teknolojisine katkılar sağlamaktadır (Resim 4). Ağız kuzeybatıya bakan fırının tabanı çanak kırıkları ile kaplıdır. Birkaç kez yenilenmiş, en son yenilemede de küçültülmüştür. Hemen doğusuna yapılmış bir duvarla meydana ayrılmıştır. Önünde taş döşeli bir alan bulunmaktadır. Taş döşeme üstünde, çok çukurlu iki taş parçası ile bakır parçalar ele geçmiştir. Bakırların tane

büyüklüğüne getirilerek ayıklanmış ancak ergitilmeye değer görülmemiş bakır cevheri parçaları olduğu saptanmıştır¹. Pota, kalıp ve üretilmiş eşya gibi madencilğe ait diğer kanıtların henüz ele geçmemesine karşın bu buluntular bakırın taneleme işleminin yerleşim yerinde yapıldığını gösteren Anadolu'nun en eski verileri arasındadır.

Ölü Gömme Adetleri:

Bugüne kadar yapılan kazılarda Köşk Höyük'te 66 intramural mezar bulunmuştur (Silistreli 1987: 174. Roma dönemine ait toprak ve İslami döneme ait toprak ve taş sanduka mezarlar bunların dışındadır). Bütün katlarda yetişkin, çocuk ve bebekler evlerin tabanları ya da sekileri altına gömülmüştür. Mezar tipleri basit toprak ve kap olmak üzere iki çeşittir. Çoğunluğu basit toprak mezarlardır. Mezar kabı olarak küp, vazo ve çömlekler kullanılmıştır. Mezar yeri olarak genellikle oda köşeleri, duvar dipleri tercih edilmiştir. Ayrıcalık gösteren tek mezar, yukarıda sözü edilen fırın önündeki taş döşeme altına gömülmüş yetişkindir. Bazen bir mezara birden fazla (yetişkin veya bebek) birey birlikte gömülmüştür. İskeletlerin çoğu bozulmuş, parçalar halinde ele geçmiştir. Ancak tamamının hoker ya da nim hoker olarak yatırıldıkları anlaşılmaktadır. İskeletlerin değişik yönlerde yatırılmış olmaları bir yön birliğinin söz konusu olmadığını gösterir. Mezarlara -kapların içine veya dışına hediyeler bırakılmıştır. Bunlar ölümlerin öteki dünyada gereksinim duyacakları düşünülen bazı kaplar, tanrı figürinleri ve mühür, takı gibi kişisel eşyalardır.

Köşk Höyük ve Anadolu arkeolojisinin şüphesiz en dikkat çekici buluntuları beş bireye ait kille şekillendirilmiş, biri dışında diğerleri okr (aşıboyası) ile boyanmış kafatası ve parçalarıdır. Bunlardan biri (Resim 5) III. yapı katına ait binalardan birindeki seki üstünde, diğerleri II. yapı katında, aynı odanın tabanı üstünde birbirinden 1.5 m. uzaklıkta ele geçmiştir. II. katın sağlam durumda olan sıvalı kafatasında (Resim 6) hilal biçiminde hafif kabartma olarak ifade edilen kulak dışında yüz organları belirtil-

memiştir. Kulak deliği bir çukur halinde gösterilmiştir. Çeneyle birlikte boyun ve ense de gösterilerek kafatası adeta düz duracak şekilde biçimlendirilmiştir. Boynun işlenmesi ve boyasız olması bakımından diğer örneklerden ayrılmaktadır. Şekillendirildikten sonra okr ile boyanmış dört kafatasından biri tama yakındır (Resim 5). Yüzün iyi durumdaki sağ kısmında göz kapakları belirtilmiş göz çukuru kille doldurulmuş, kaş bir oyuk halinde gösterilmiş, deliği belirtilmiş muntazam ufak kulak korunmuştur. Bu kafatasının 21-24 yaşlarında bir kadına ait olduğu belirlenmiştir (Silistreli 1988: 62). Diğer üç kafatası parçalar halindedir. Bunlardan ilkinin üst yüz bölgesi korunmuştur (Resim 7). Kabaca şekillendirilmiş burun dışında gözler de dahil olmak üzere kille sıvanmıştır. Aynı alanda bulunan diğer parçaların iki bireye ait olduğu anlaşılmaktadır (Resim 8). Bunlar küçük parçalar halinde olmalarına karşın göz, burun, kulak gibi organların nasıl biçimlendirildiklerini göstermesi bakımından önemlidir. Birinde göz yuvasını kapatan kısım iri badem şeklinde hazırlanmış, göz kapakları bir kabartı halinde gösterilmiştir. Göz akını oluşturan bu kısım boyanmamıştır. Kakma olarak yapıldığı anlaşılan göz bebeği düşmüştür. Bir başka kafatasına ait olması gereken benzer biçimde hazırlanmış göz akının ortasına, gözbebeği yerine siyah bir taş yerleştirilmiştir. Hangisine ait olduğu saptanamayan hilal biçiminde gösterilmiş kulak kepçesine ait bir parça ile ucu hafif dönük burunda kanat ve delikler gerçekçi bir biçimde şekillendirilmiştir.

Eski Yakındoğu'da kafataslarına bu tarz uygulamaların yapıldığı bilinmektedir. İsrail (Jericho, Beisamoun, Kefar HaHoresh), Ürdün (Ain Ghazal) ve Suriye (Tell Ramad)den tanınan örneklerin tamamı Akeramik Neolitik dönemin A ve B evrelerindendir. Anadolu'da ise aynı gelenek aradaki zaman/ veri boşluğuna rağmen Köşk Höyük örnekleri ile temsil edilmektedir. Dönemleri farklı olmakla birlikte Köşk Höyük kafataslarından birinde boynun da gösterilmesi Suriye (Tell Ramad) özelliği gibi görünmektedir. Kafatası kültü konusunda yazdığı makalede Ake-

ramik örnekleri değerlendiren Bienert, kafataslarının tepelerinin asla sıvanmadığına dikkati çekerek bu durumu 'olasılıkla şimdi bulunmayan farklı malzemelerle kaplanmıştır' şeklinde açıklamaktadır (Bienert 1991: 11). Köşk Höyük örneklerine bu açıdan bakıldığında yalnız tepelerinin değil arkalarının da kil kaplanmadığı anlaşılmaktadır. Kil kaplama sınırı alın üstünden, kulak arkasına ve enseye ulaşan hattır. Bir başka deyişle saç sınırı esas alınmıştır. Özellikle okır boyalı kafatasında bu sınır, kulak arkasından alna doğru çıkan düzgün hatla vurgulanmıştır. Her iki örnekte de kil kaplama sınırı hafif kabarıktır (Resim 5-6). Bu da Köşk Höyük insanların yüz ve boynu şekillendirip diğer kısımları saç?/ killa, olasılıkla başlık/taçla tamamlayarak modern etlendirme yöntemlerini uyguladıklarını göstermektedir.

Kafataslarının sıvanarak saklanması adeti bugün için belli dönemlerle sınırlı kalmaktadır. Ancak bu geleneğin, kafataslarının ayrı olarak korunması, kafatası ve diğer kemikler üstüne aşıboyası yapma ile ilişkilendirilmesi halinde bağlantı sağlanabilmektedir. Akeramik Neolitik dönemde Çayönü, seramikli Neolitik dönemde Catalhöyük'de bazı iskeletlerin aşıboyalı olduğu bilinmektedir. Tilkitepe'de Tel-Halaf katı üstündeki mezarlarda bazı yetişkinlerin ve çoğu çocuğun aşıboyalı olduğu belirtilmektedir (Özgüç 1948: 5). Diğer taraftan Güney Rusya ve Kafkasya'da Neolitik sonundan Eski Tunç Çağına kadar bazı iskeletlere de aynı işlemin uygulanmış olması geleneğin uzun süre yaşadığını ve geniş bir alana yayıldığını göstermektedir.

Çanak- Çömlek:

Köşk Höyük insanların ürettiği eşyaların büyük grubu çanak- çömleklerdir. Saklama, pişirme, yeme, içme gibi işlevlerde kullanılanların yanında dini işlevli olanlar da vardır. Köşk Höyük kaplarının tamamı elde şekillendirilmiştir. Kırmızı, devetüyü, gri ve siyah tonlarında astarlı, çoğu perdahlı kaplar bütün katlarda kullanılmıştır. Kulplu kulpsuz çeşitli boyda çanaklar, kaseler, fin-

canlar, çömlekler, vazolar, küpler, meyvelikler, kapaklar, mama kapları, kaşıklar gibi değişik formlar görülür. Bunların bir kısmı kabartma, boya, çizi gibi değişik tekniklerle bezenmiştir.

Köşk Höyük çanak çömleği içinde özgün bir grubu kabartma bezemeler oluşturur. II ve III. katlarda sevilerek kullanılan kabartmalı kaplarda, yerel çömlekçiler çevrelerinde gördükleri ve kutsal saydıkları hemen her canlıyı ve bazı simgeleri ince bir zevkle işlemişlerdir. Kabartmaların konusu tanrı ve tanrıçayı betimleyen insan figürleri (Resim 9) ile değişik türlerde çok sayıda hayvandır (Silistreli 1989: 361- 372, Lev. I-XIII). Bunlar arasında boğa, inek, geyik, ceylan, leopar, keçi, kaplumbağa, kurbağa, yılan, kuş gibi hayvanlar tanımlanabilir. Hayvanların başları çoğunlukla yüksek kabartma olarak gösterilirken gövdeler daima profilden ve alçak kabartma olarak verilmiştir (Resim 10- 14). Ağaç, hilal, başak gibi bezemeler, zincir, iç içe zikzaklar kabartma olarak uygulanan diğer motiflerdir. Kabartmalı kapların bir kısmına ayrıca kırmızı ve krem renklerde boya bezeme de uygulanmıştır. I. katta ise kabartma bezeme daha çok kulp ve çevresine yapılmış insan kaş ve gözü, hayvan başı, dalgalı hat gibi simgesel motiflere dönüşmüştür.

Köşk Höyük çömlekçilerinin en az II ve III. katta severek kullandıkları bir başka bezeme de boya ile yapılandır. Boya bezeme bazı vazo ve küplerin karın genişliğinden itibaren bütün dış yüzünü kaplamaktadır. Açık devetüyü zemin üzerine kırmızı ve kahverenginin tonlarında boya ile geometrik motiflerden oluşan bezemelere bazen simgesel kabartmalar da eşlik eder. Köşk Höyük'de sadece I. katta görülen bir başka grup boyalı seramik az sayıda örnekle temsil edilmektedir (Resim 15). Bunlar form ve teknik özellikleri ile yerli seramiklerden tamamen farklıdır. Dışa çekik ağız kenarlı, yumurta gövdeli vazolara ait parçalardır. Bezeme kapların ağız kenarı içine ve dış yüzlerine, krem astar üstüne kahverenginin tonlarında uygulanmıştır. Bezeme, kalın bantlar halindeki eşkenar dörtgenlerin içlerinin in-

ce çizgilerle kafes şeklinde doldurulması ve bunların üstünde yer alan dalgalı hatlardan oluşan geometrik motiflidir. Can Hasan 2 B den tanınan bu seramiklerin Köşk Höyük'e ithal oldukları anlaşılmaktadır.

Yerel çömlekçilerce kullanıldıklarından şüphe edilemeyen bir başka bezeme insize tekniğidir. Çoğunlukla siyah ve gri renkli kaplara uygulanmış bu teknikte geometrik motifler tercih edilmiştir. II. ve III. katlarda kullanılan bu kapların bazıları dolgu bezemelidir.

Köşk Höyük seramikleri arasında yer alan hayvan ve insan biçimli kaplar Anadolu'da Geç Neolitik dönemden beri bilinen örneklerle yenilerini katmıştır. III. katta bulunmuş insan biçimli tek vazo aynı zamanda boya bezeklidir (Silistreli 1989: 372, Lev. XVIII,3; Kadın 1993: A 62). Tanrıçanın stili Köşk Höyük'ün figürinlerinden farksızdır. Hayvan biçimli kaplara I ve II. katlarda raslanmıştır. Tam ve parçalar halindeki örnekler kaplumbağa, keçi (Resim 16), boğa gibi hayvanlara aittir.

Figürinler:

Köşk Höyük'de dört yapı katında da kadın ve erkek figürinleri ele geçmiştir. Çoğu pişmiş topraktan, bir kısmı taştan yapılmış bu figürinler tanrı ve tanrıçaları simgelemektedir. Şematik ve doğal olmak üzere iki farklı stilde yapılmışlardır. Oturur veya ayakta gösterilmişlerdir. Bir örnek dışında tanrıçalar çıplak ve şişmandır. Şişmanlık kalça, baldır, üst kollarda vurgulanmıştır. Oturanlar bağdaş kurmuş veya ağırlıklarını bir tarafa vermiş durumdadır. Pişmiş toprak örneklerin bir kısmı okr boyalıdır. Başları korunmuş olanlarda uzun ancak dolgun yüz, çekik iri badem göz, küçük burun ve ağız, geniş alın ortak özelliklerdir. Bazıları yüksek silindirik biçimli başlıklıdır. Zengin hediyelere sahip III. katın bir mezarında bulunmuş tahtında oturan tanrıça devrinin eşsiz örnekleri arasındadır. Taht ayrı bir parça olarak hazırlanmıştır. Tanrıçanın göğüs üstüne kadar inen iki sıralı kolyesi ve bileziği okr boya ile belirtilmiştir (K.B. Anıtlar 1993: A59).

Daha az sayıdaki tanrı tasvirleri ayakta veya oturur durumdadır. Tamamen ya da kısmen okr ile boyanmışlardır. Bunlarda saç, sakal, başlık, giysi gibi bazı kısımlar siyah ve krem rengi boyalarla vurgulanmıştır. Bir kısmı kısa, sivri uçlu başlık ve kalça üstünde geniş bir bant halinde gövdeyi saran giysilere sahiptir.

Kemik ve Taş Eserler:

Kemik ve boynuz silah, alet ve süs eşyası yapımında kullanılarak tipolojik çeşitlilik yansıtır. Yumuşakca kabukları süs eşyası yapımında kullanılmıştır. Taş endüstrinin büyük kısmı obsidiyenden üretilmiştir. Sileks ve diğer taşların kullanımı çok azdır. Silah ve alet olarak hançer, ok ve mızrak uçları ile kesici ve kazıyıcılar kullanılmıştır. Obsidiyenlerin büyük grubu dilgilerdir. Bunların yanında çekirdek, yonga gibi ham madde ve artıklarının bulunması üretimin bir kısmının yerleşim yerinde yapıldığını kanıtlamaktadır.

SONUÇ:

Burada kısaca değinilen Köşk Höyük buluntuları, yerleşmede bir kültürel sürekliliğin olduğunu göstermektedir. Bu sürekliliğin en önemli kanıtı katlar arasında bir boşluğun olmamasıdır. I. katın tamamında görülen yangın yerleşimin terk edilmesine neden olmuştur. Diğer katlarda genel bir felaketin yaşandığına işaret eden bulgular yoktur. II. katın hemen üstüne kurulan I. katta özellikle seramikte değişiklik görülmektedir. Kap biçimleri ve teknikleri aynı kalırken boya bezemenin bırakılıp, kabartma bezemenin şekil değiştirmesi çömlekçilikte yeni bir anlayışın gelişmesi şeklinde yorumlanmalıdır.

Başlangıçta belirtildiği gibi M.Ö. V. Binin başlarında terk edilen Köşk Höyük'ün eski katları M.Ö. VI. binin son çeyreğine ait olmalıdır. Neolitik'den Kalkolitik çağa geçişin yaşandığı bu zaman dilimi Anadolu'da çok az yerleşimden tanınmaktadır. Köşk Höyük bu dönemi aydınlatan buluntular vermesi bakımından da Anadolu arkeolojisine katkılar sağlamaktadır.

NOTLAR

1. Toplanan 34 adet tamamı 95 gr. gelen parçalar MTA Genel Müdürlüğünde Sayın Ergun Kaptan tarafından incelenmiştir. Örneklerin 'ince kırma' işlemi sonunda 2- 0.5 cm. lik parça boyutlarına getirildiği, içlerinde 3-4 mm. boyutunda iki adet malahit ve üç tane malahit sıvamanın olduğu saptanmıştır. Bakır cevherinin sülfürlü ya da karbonatlı olup olmadığı saptanamamıştır. Optik spektrografik yarı

kantitatif analiz sonucunda Cu% 1, Pb%0.015, Fe% 4, Si%1 oranlarındadır. Sn, Ni, Zn, Sb görülmemiştir. Kalan 22 parçaya Prof.Dr. Hadi Özbal tarafından Atomik Absorpsiyon Analizi uygulanmıştır. Sonucu: 96/900. Cu 21.6%, Fe 17.3%, Zu 0.11%, As 0.04% dır. Ag, Sn, Pb, Sb, Ni, CO, Bi görülmemiştir. Meslekdaşlarıma katkılarından dolayı teşekkürlerimi sunarım.

KAYNAKÇA

BERGES, D.- J. NOLLÉ, 2000, *Tyana. Archäologisch- historische Untersuchungen zum südwestlichen Kappadokien. Teil I-II*, Bonn

BIENERT, H.-D., 1991, "Sculpture in the Prehistoric Near East" *Journal of Prehistoric Religion* Vol.V, 9-23

K.B. ANITLAR ve MÜZELER GEN. MD. (Yayl.), 1993, *Çağlarboyu Anadolu'da Kadın. Çağlarboyu Anadolu'da Kadın Sergileri. Anadolu Kadınının 9000 Yılı*, İstanbul

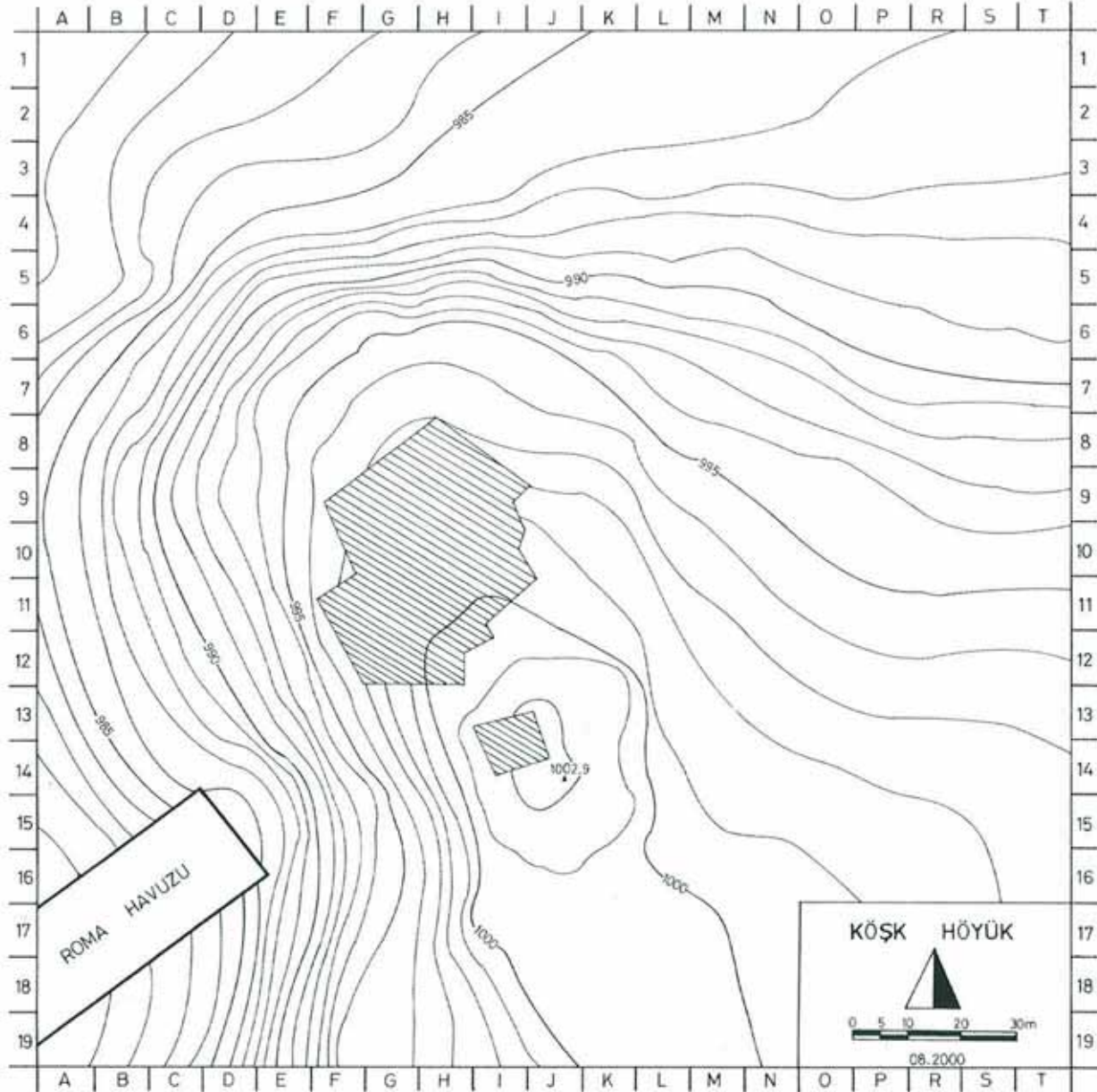
KUNIHOLM, P.L., 1998, "Aegean Dendrochronology Project 1996- 1997 Results" XIII. *Arkeometri Sonuçları Toplantısı*, 49-63

ÖZGÜÇ, T., 1948, *Öntarih'te Anadolu'da Ölü Gömme Adetleri*, Ankara

SİLİSTRELİ, U., 1987, "1985 Köşk Höyüğü" VIII/1 *Kazı Sonuçları Toplantısı*, 173- 179

SİLİSTRELİ U. 1988, "1987 Köşk Höyük" X/1. *Kazı Sonuçları Toplantısı*, I, 61- 66

SİLİSTRELİ U. 1989, "Köşk Höyük'te Bulunan Kabartma İnsan ve Hayvan Figürleriyle Bezel Vazolar" *Belleten* LIII/206, 361- 374

Çizim 1: Köşk Höyük topografik planı ve kazılan alanlar

Resim 1: I. kat mimarisinden detay

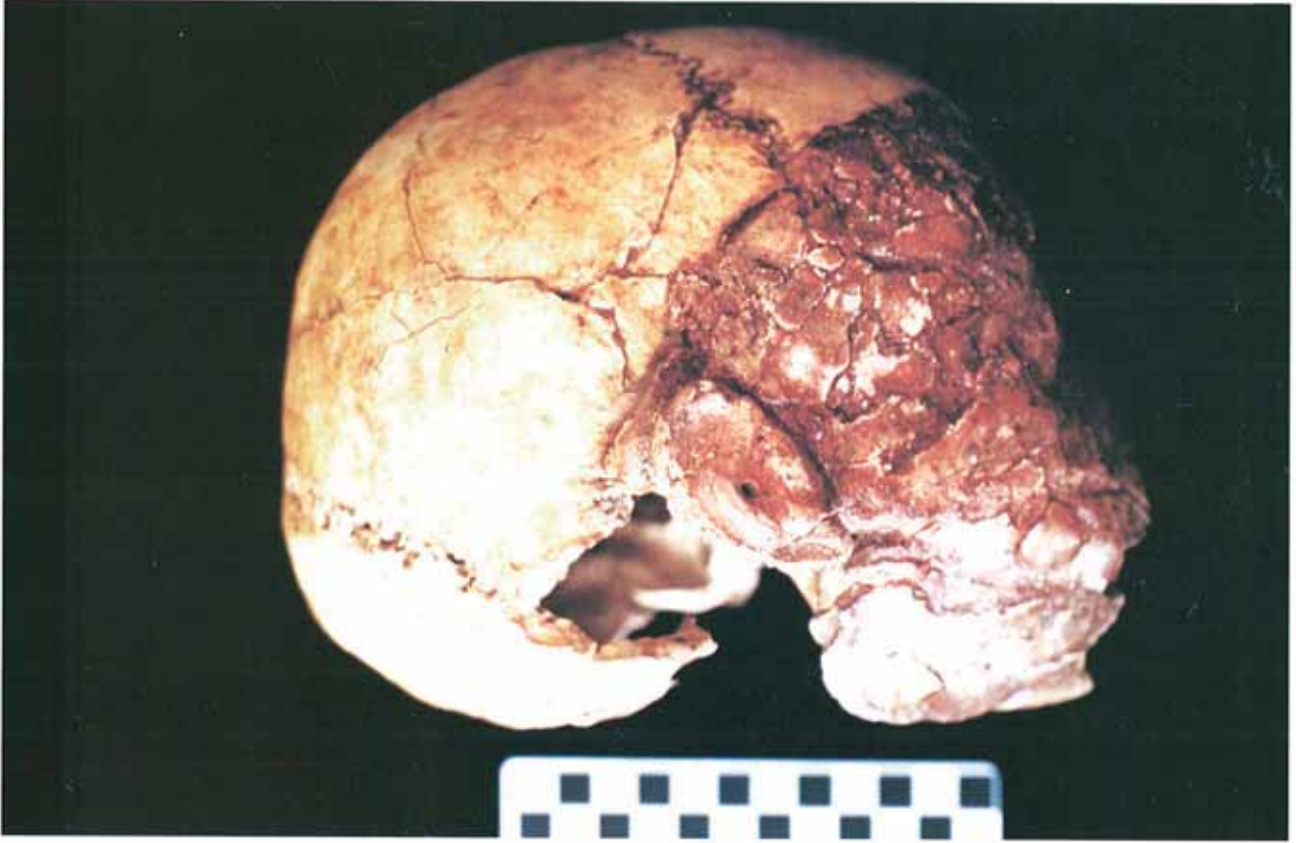
Resim 2: II. kat mimarisinden bir görünüş

Resim 3: III. kat mimarisi

Resim 4: H/12 plankarede I. kat fırını

Resim 5: III. katta bulunmuş kil sıvalı kafatası

Resim 6: II. katta bulunmuş kil sıvalı kafatası

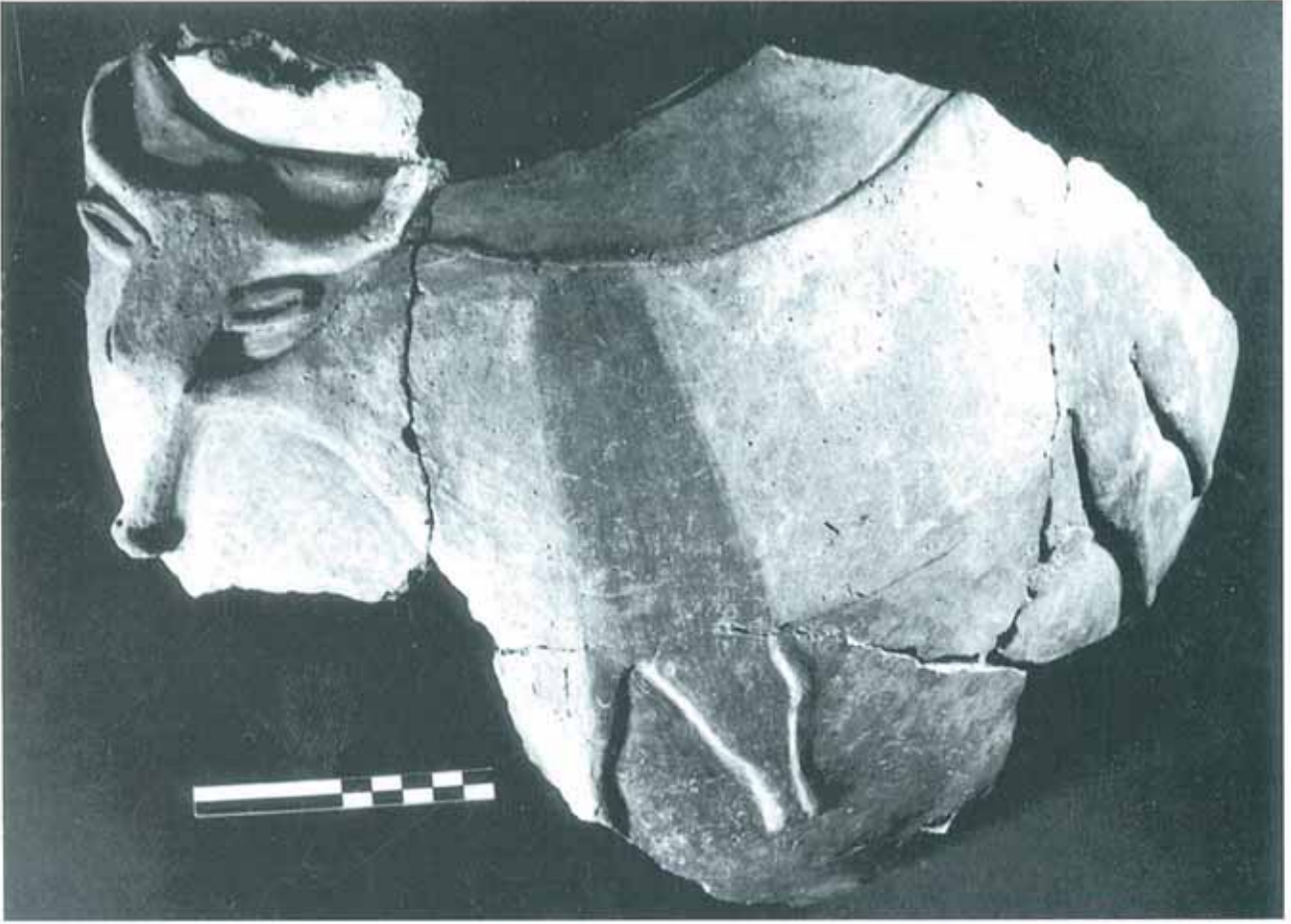
Resim 7: II. katta bulunmuş kil sıvalı kafatası parçası

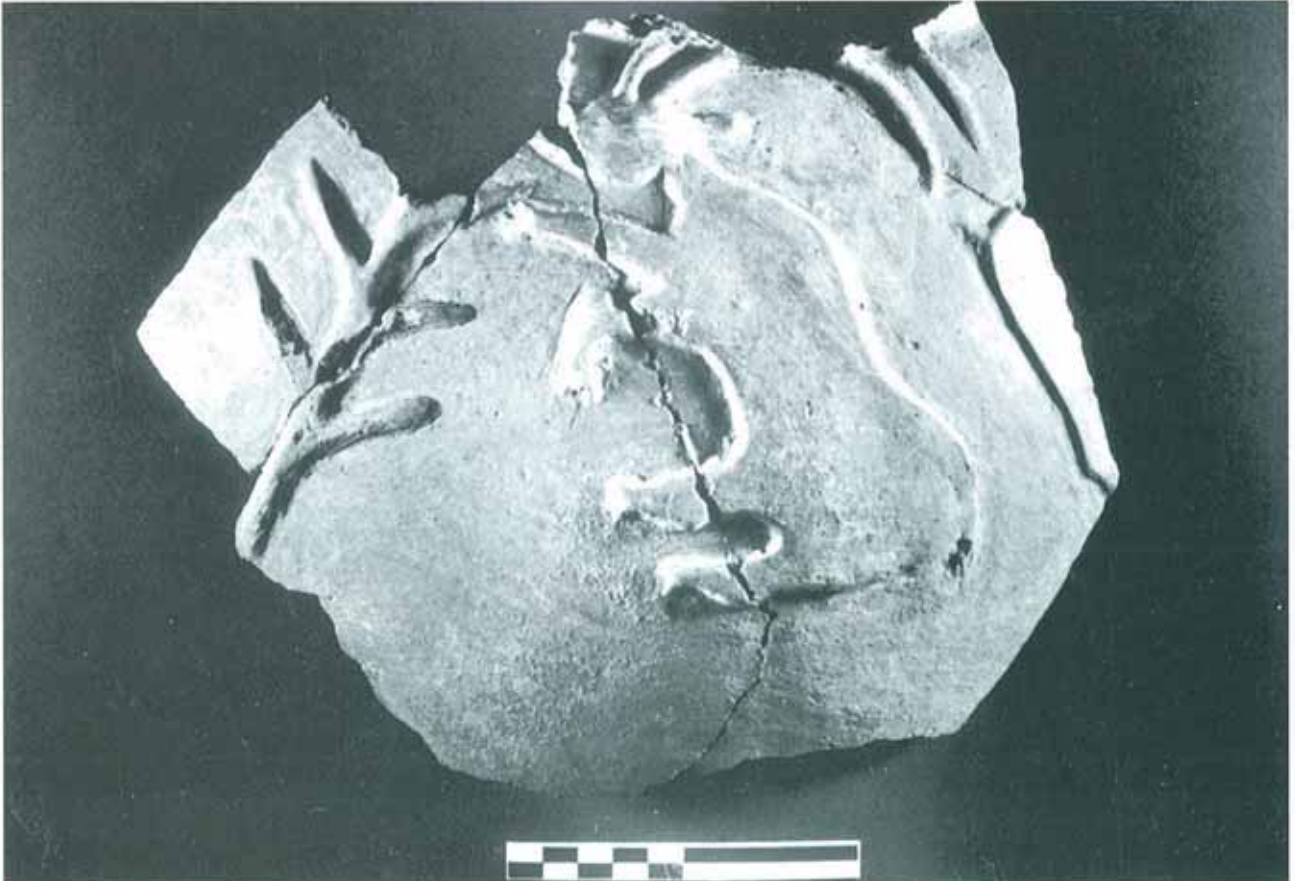
Resim 8: II. katta bulunmuş iki bireye ait kil sıva parçaları

Resim 9: Kabartma tanrıça bezemeli kap parçası

Resim 10: Kabartma boğa bezekli kap parçası

Resim 11: Kabartma otlayan keçi bezekli kap parçası

Resim 12: Kabartma geyik başı bezekli kap parçası

Resim 13: Kabartma kurbağa bezekli çanak

Resim 14: Kabartma inek başı ile bezeli vazo

Resim 15: Can Hasan 2 B türü boyalı kap parçaları

Resim 16: Keçi biçimli kap